

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 30 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

„Domovina“ pred porotniki.

Pretečeni petek so se maščevalni nemčurški duhovi zopet enkrat opijani veselja. Našega urednika Ante Beg-a so obsodili porotniki in sodišče mu je odmerilo trimesečni zapor. Tožila je nemška šparkasa v Brežicah po svojih pristaših.

Predsedoval je sodni svetnik Štefan Katzantschitz, prisednika sta mu bila sodni svetnik pl. Sokoll in sodni tajnik J. Erhartič.

Porotniki so bili naslednji: Tischler Al., Krainz Henr., Uratarič Karol., Kolaritsch Avg., Prevornik Leop., Goršek Mat., Genaro Daniel, Pauscher Albert, vitez pl. Schwarzer Emil, Rayer Karol., Brence Franc in Dernovšek Ivan.

Predmet zatožbi je bil avoječasní depis o brežiški nemški šparkasi. V tem dopisu se je pripovedovalo, kakor ponavlja obtožnica, da je zavlada v brežiški šparkasi sušica, kajti varna posejila pri slovenskih občinah so se nasenkrat začela iztirjavati, ako pa hoče kdo vzdigniti, če tudi male vloge, odpovedati jih mora mesece poprej. Pravnemu konzulentu notarju dr. Wiesthalerju se očita, da je svoječasno pomotoma poslal „Dijaški kuhinji“ v Celje 1 gl., a ga pozneje nazaj zahteval, da pa ga ni sram vabiti slovenske kmete v svojo pisarno ter od njih pobirati slovenske groše.

O načelnstvu šparkase ponavlja obtožnica, da so Nemci slovenskega pokolenja, ki se odlikujejo edino le po strastnem sovraštvu zoper slovensko narodnost, ki pa ljubijo neizmerno denar in dobiček, makar jim dohajata iz se tako žaljevi slovenskih rok.

Po prečitaniu zatožnice se izjavi obtoženeec nekrivim ter ponudi dokaz resnice.

S pričami, oziroma proti pričam se dokaže, da je sedanji načelnistva šparkase nek Vinc. Grabenc bil leta 1889 zabredel v konkurz, da pa se je baje poravnal z upniki. Priče Höfler, Karl del Cott, Schniderschitz Faleschini skušajo dokazati da so možje Faleschini, Varlec, Gabrič, Druškovič itd. bili od nekdaj — Nemci ter nikakor niso slovenskega pokolenja. Glede drugih se je dokazovanje v toliko posrečilo, ker so v mladosti živeli neznani po vaseh; županu Faleschiniju pa se je dokazalo iz aktov, da je bil leta 1884 še v Gradcu ud slovenskega dijaškega društva „Triglav“. Faleschini tega ne taji, a trdi, da je pristopil temu društvu, da bi se — olikal.

Župana Fr. Balon za Bizeljsko in Fr. Medvešek za Kapele potrdita, da je šparkasa obema občinama zagrozila s tožbo, ako takoj ne vrnete posejani denar.

Fr. Podvinski potrdi, da so ga pri šparkasi v pričo blizu 100 ljudi obdolžili, da ni plačal 23 gl., o katerih je dobil vložno knjižico. Veščak g. Vavken, tajnik „Južno štaj. branilnice“ potrjuje več nerednosti pri brežiški šparkasi. Zasljujo se deloma kot tožitelji še neke ženske imenom Lupšina, Hierländer itd. o katerih ni bilo v dopisu besedice, trdijo pa, da navajanje „podrite brežiške bajte“ zadene njih.

Prečita se tudi nek dekret celjskega okrožnega sodišča na brežiško sodišče, naj gleda na

prste notarju dr. Wiesthalerju, ker ta proti zakonito opravlja tudi posle kazenskega zastopnika.

Po zagriženi obtožbi tožitelja ter po stvarnem zagovoru obtožencevega zastopnika dr. J. Vrečko ta in resumeju predsednika, odšli so porotniki k posvetovanju in potrdili vsa glavna vprašanja ednoglasno, na kar je sodišče izreklo gori omenjeno kazen.

Volilni shod v Brežicah

v nedeljo, dne 25. novembra 1900.

Vkljub skrajno slabemu vremenu zbralo se je v veliki dvorani našega „Narodnega doma“ toliko volilcev mestne skupine in kmečkih občin, da je prostora primanjkovalo. Kar je ta shod še posebno važnim in imenitnim storilo, je dejstvo, da se je istega udeležil ovet volilcev s kmečkih občin: duhovščina, učitelstvo, župani, občinski svetovalci, odborniki in drugi probujeni možje — bili pa so med nami tudi volilci iz mesta samega, ki so kot pravi pošteni možje brez strahu pred nemčurškim pritiskom dokumentirali, da se tudi zavežajo svoje narodnosti in da hočejo brez ozira na nemško jezo pomagati pri svetem delu za naše politične pravice.

In spogledovali smo se mestni volilci, ker videli smo, da nas je lepo krdelo, in ko bi ne bilo tistih nesrečnih slepcev, ki le v nemštvu iščejo svojo arabo, pri tem pa vendar le samo od Slovencev živijo — moglo bi biti v Brežicah drugače. Pa je že tako, slepcem se počasi odpirajo oči ali pa nikdar

Zborovanje pričelo se je ob 4 uri.

Po priaznem pozdravu gospoda Josipa Ština, volil se je predsednikom zbora g. Andrej Levak, podpredsednikom g. Fran Podvinski.

Prvi je dobil besedo g. Hugon vitez Berka, dosežanji poslanec in sedanji kandidat za kmečke občine.

Spregovoril je približno tako le:

„Najprej hočem poročati, za kaj da sem se do zdaj potegoval v državnem zboru. Če se je šlo za kako korist našega naroda, bil sem največkrat prvi, sodeloval sem gotovo pri vsaki stvari.

Velika krivica se godi nam, spodnještajarskim Slovincem z imenovanjem uradnikov. Le sami tuji pridejo k nam, ki nas ne razumejo, včasih pa še nas celo zaničujejo.

Takih uradnikov pa mi ne maramo, saj imamo svojih zadosti, samo da nam te porivajo po daljnem svetu.

In kdo je tega kriv? Vlada. Mi smo se pa tudi potegovali za slovensko vseučilišče in nad-sodišče v Ljubljani. Uspehov še sicer v tej stvari do zdaj ne moremo kazati, a ideja ostane in mora s časom roditi sad.

Vso svojo pozornost obračal sem jaz in pa moji slovenski gospodje (kolegi na slovenskega kmeta. Radi bi kmečkemu stanu olajšali življenje, a saj veste, da se je v državnem zboru zdaj zadnja 3 leta le ropotalo — delalo pa nič.

A ta Sletna borba ni bila zaman, ker bila je to borba za narodno enakopravnost.

Nemci bi radi namreč dosegli nemški državni jezik. To pa se ne sme zgoditi nikdar

ker če imajo narodi edne dolžnosti, morajo imeti tudi edne pravice.

Sicer pa, da ne pridem popolnoma s praznimi rokami k vam, vam hočem naštetati naše, oziroma moje nspehe.

Dosegli smo, da je vlada odredila odpreti v večjih mestih solne zaloge, iz kojih more kmet po nizkih cenah dobivati sol.

Odstranil se je za malega kmeta desetek oziroma znižal in sicer tako, da če poseduje oziroma prevzame sin posestve od svojega očeta, ne plača nič desetka, če vrednost ne presega 5000 kron, naprej do 10.000 kron pa samo $\frac{1}{2}$ itd.

V dotičnem odseku bil sem jaz predsednik. Splošno pa moram opomniti, da sem imel vedno pred očmi gospodarske in narodne koristi avo-jih volilcev, in bom tudi v bodoče tako delal. (Odobranje.)

Gospod Podvinski z Globokega vpraša v vojaških zadevah, namreč, če bi se zakon ne dal tako prirediti, da bi prišli v nadomestno rezervo tudi sinovi, ki so odločeni, da prevzamejo domačijo.

Gospod Zevnik z Župelevca slika nesrečne posledice vinske klavzule.

„Proč z vinsko klavzulo, proč z vinsko klavzulo,“ oglasilo se je kakor iz enih ust po dvorani.

Gospod Strgar iz Kapel priporoča gospodom poslancem regulacijo Sotle, ker nam dela največ kvara.

Gospod Ivan Rohman iz Brežic priporoča naj se vendar enkrat odpravijo tisti nemški čifuti, ki romajo s slabim blagom od hiše do hiše ki malo ali pa nič davka plačujejo, pri tem pa našim narodnim trgovcem škodijo.

Gospod vitez Berka obljubi vsem željam ugoditi.

Burno pozdravljen spregovoril na to dr. Ivan Dečko, kandidat za mestno skupino.

Njegov govor, temeljit po vsebini in obliki, napravil je na poslušalce naravnost rečeno — velik utis.

Slikal nam je naš položaj — oziraje se na naše krajevne razmere.

Dozdajni nemški poslanci mestne skupine niso prav za prav drugoga nič storili, kakor da so zabranjevali, da Slovinci, ki so imeli dobro voljo in pa tudi potrebne zmožnosti — niso mogli uspešno delati.

Seveda je to mestom samim najbolj škodilo.

Slikal je nadalje, kako da Nemci ravnaajo z nami in drugod s Slovani.

„Nemci so mali po svojem obnašanju“.

Sicer pa moramo Slovenci edino la v parlamentu kaj doseči, ker častnik konfiscirajo, če jim ne prija — in naše težnje jim nikakor ne prija — zunaj parlamenta govorena beseda nas lahko spravi v kazen — a v parlamentu tam ne sme in ne more nihče preprečiti besede — oziroma radi iste govornika preganjati.

Govornik nam riše naše šolstvo: pravi, da nimamo ne kmetijskih šol, radi tega se naš kmet ne more priučiti novodobnemu gospodarstvu — in propada — nimamo obrtnih šol —

zato pa tudi nobene industrije — in vendar bi lahko imeli lepo industrijo.

Da, še celo nobene meščanske šole nimamo, čeravno jih zdržuje dežela 21 — in to tudi z našim denarjem.

Proč od Gradca — zavrelo je po dvorani. Velika krivica, da največja — v nebo vpijoča je pa sedanja razdelitev volilne pravice.

Nekaj čez 200 veleposestnikov voli 4 poslance — čez 15.000 kmečkih volilcev pa 1 — (Škandal, sramota!)

Volilni red se mora preosnovati — mi moramo doseči enako volilno pravico.

Govornik omeni tudi vinsko klavzulo, in pa čudne tarife železnice — uravnava Sotle itd.

Kar se tiče mosta čez Savo, ne spozna mesto Brežice, da je potreben — zato tudi dežela ne — no — dosegli ga bomo.

Saj vendar mora vsakdo razvideti, da se ravno radi tega ne morejo Brežice razvijati, ker nimajo nobene zveze.

(Burno, več časa trajajoče odobravanje.)

Na to se g. dr. Ivan Dečko odgovori popolnoma povoljno na interpelacijo o šolskih zadevah — in sicer glede 6 ali 8 letnega obiska šole in pa glede § 24 šol. zak.

Obe kandidaturi sta se ednoglasno sprejeli.

Ob 6. uri zaključil gospod predsednik ta lepi zbor.

Po shodu bil je prijateljski sestanek. Pri čaši našega slavnega „bizeljanca“ spregovorili smo še marsikatero umestno besedo — naš mešani pevski zbor zapel nam je marsikatero mično narodno — imeli smo se dobro, dokler nam ni ločitev končala lepega večera.

Celjske in štajarske novice

(Miklavžev večer) priredi celjsko pevsko društvo v sredo dne 5. grudnia t. l. v veliki dvorani „Nar. doma“. Začetek ob 7. uri zvečer. Starši, ki žele, da se otrokom ob tej priliki izroče Miklavževi darovi, naj taiste čez dan izroče hišniku v „Nar. domu“.

(Ruski ponk) v sredo 5. t. m. mora zaradi Miklavževega večera odpasti. Namesto v sredo predavalo se bo v torek ob 8. uri zvečer. — „Ruskemu kružku“ v Celju je došlo vabilo iz Dunaja na literarno-muzikalni večer, katerega priredi kružok ljubiteljev ruskega jezika na Dunaju, dne 4. t. m. povodom 40letnega jubileja ruskega pisatelja Petra Dimitrijeviča Boborykin.

(Gledališka predstava v Celju) „Na Osojah“ v nedeljo je sijajno uspela. Nismo se slišali tako težavne igre na našem odru, pa tudi se nobena še ni tako vestno uprizorila, tako skrbno priučila kakor „Na Osojah“. Od prvega do zadnjega prizora ji gre samo ena najzaslužnejša pohvala. Hvalimo naše diletante, a naravnost občudujemo njih trud in požrtvovalnost. Toliko za danes. Prihodnja številka prinese obširnejšo oceno.

(Pevska vaja) je v petek dne 7. t. m. Vljudno se vabijo, da pridejo vse čestite dame in gospodje pevci gotovo k vaji, ker treba je priučiti nekaj koncertnih točk za Silvestrovo veselico.

(Umrila je) dne 2. t. m. prednica usmiljenih sester v Celju v deželni bolnišnici, obče znana sestra Hedvika. R. i. p.!

(Zborovanje popornega društva o. kr. gimnazijaskih razredov) se vrši v nedeljo, dne 9. t. m. ob 11. uri dopoldne v konferenčni sobi. Za polnoštevilo udeležbo prosil odbor.

(Konsumna društva), ki se pečajo s prodajo pive v steklenicah, morajo po odredbi notranjega ministerstva imeti za to potrebno koncesijo.

(Grdo obrekovanje.) Na shod v Rajhenburg je prišel naravnost od shoda v Sevnici tudi kandidat socialno demokratiške stranke g. Čobal s svojimi pristaši. V Sevnici, kjer sta shod priredila gg.: vitez Berks in dr. Dečko so pustili Čobala tudi prosto govoriti. V Rajhenburgu je takoj začel klicati kaplan g. Vodošek proti Hribarju: „Ta (Čobal) hoči tedaj z Vami!“ Pošteno se je zavrnilo g. kaplanu: „Saj je bližje Vas nego nas, tedaj je tudi z Vami!“ Na videz je g. kaplan obžaloval, da je izrekel tako obdolžitve, to pa ga ne moti, da bi ne pisal zopet v „Slovenca“: „Čobal! Torej ta roma z Vami gospod

Hribar! Hribar in Čobal sta naredila skupen shod! Kakor menda ne g. kaplan Vodošek, tako tudi gotovo Hribar ni povabil Čobala, še vedel ni, da pride, niti ga do tega dneva poznal ni. Romal pa je Čobal dopoldne, tedaj pred našim shodom s kandidatom vit. Berksom in dr. Dečkom. Pa si drznite ta dva na enak način sumničati! Sicer pa je Čobal s svojo stranko baš na tem shodu pokazal, da se zna obnašati dokaj dostojnejše, nego marsikateri „akademično“ olikani, ter bi ne bila največja sramota, zborovali v njegovi družbi — seveda z narodnim programom.

(Imenovanje.) Deželni odbor štajarski je imenoval ravnateljem prisilne delavnice v Messendorfu pri Gradcu dosedanjega kontrolorja v graški kaznilnici, Avgusta Langa.

(Zahvala.) Odbor bral. društva v Št. Pavlu v Savin. dolini je za tukajšno revno šolsko mladino daroval znesek 10 kron iz čistega dohodka od srečelova, ki ga je priredil dne 21. oktobra t. l. Podpisani izreka v imenu šole za ta blagodušni dar priščno zahvalo in Bog povrni! Šolsko vodstvo Št. Pavel v Savinjski dolini, dne 25. novembra 1900. Josip Vidic, nadučitelj.

(Učiteljske premembe.) G. učitelj Fr. Žanderl pride iz Žreč na podružnico v Ojstrici pri Št. Jurju ob Taboru. V Žreče pride g. Tržan. V Cmurku je umrl g. Bauer, bivši učitelj in šolski nadzornik v Ljutomeru.

(„Šaleška čitalnica v Šoštanju“) ima v soboto dne 8. grudnia t. l. ob 4. uri popoldne v hotelu „Avstrija“ svoj občni zbor z naslednjim sporedom: 1. Poročilo o stanju društva. 2. Volitev odbora. 3. Predlogi in razni nasveti. K prav obilni udeležbi vabi odbor.

(Na Frankolovem) priredi „Bralno društvo“ v nedeljo, dne 9. decembra popoldne ob 3. uri svoje občno zborovanje s sledečim sporedom: 1. Kratek nagovor z letnim poročilom. 2. Volitev novega odbora. 3. Govor gospoda potovalnega učitelja Ivana Beleta o sadjarstvu in vinarstvu.

(Mrlič zgorel.) Blizu Velenja so pustili mrliča — staro mater — brez čuvara. Ko so sveče dogorele, užgal se je oder ter z mrličem skoraj popolnoma zgorel. Sreča, da je bila soba zidana visoka in brez pohištva, sicer bi bila tudi hiša zgorela.

(Sevniško-brežiško učiteljsko društvo) zboruje dne 8. decembra t. l. na Vidmu po zadnji objavljenem sporedu. Zborovanje dne 4. novembra se radi prepričile vdeležbe ni moglo vršiti. Pričakuje se, da se prihodnjega zborovanja cenj. društveniki udeležijo v polnem številu.

(Iz Št. Petra pod Sv. gorami in iz Vidma) dobili smo od čisto priprostih kmetov poročila in pritožbe o agitaciji oč. duhovščine pri volitvi volilnih mož za V. skupino. Če bi ne škodovali ugledu oč. duhovščine, natisnili bi ta pisma, da bi vsi gg. videli kako sodi prosto ljudstvo o takem nasilstvu. Naj se agituje, tudi cenjena duhovščina naj ima proste roke, a take agitacije škodujejo ugledu stanu, pa tudi škodovala bodo v prihodnosti, ker bojazen ljudstva spremenila se bo v maščevalnost. Zato pa nas ne plašijo potem bombastična poročila iz omenjenih krajev, da je zmagala sijajno duhovščina, ker nam je znano, kako se je to zvršilo. No, to je „prosta volja“ ljudstva!

(Iz Ptuj) se nam poroča: Nesramni oklic poln laži in obrekovanja izdal je znani nemškutarski prerok Bračko proti kandidatu dvornemu svetniku F. Ploju. Kakor bijena, ne pusti niti mrtvih pri miru in laže o njih, ko ve, da se ne morejo braniti. Sicer pa je ta oklic poln budalosti in kaže le domišljijo tega človeka. Da se volilci bore malo brigajo za to nesmisel, mi ni treba praviti, a čudimo se, da je pustila poklicana oblast tak pamflet laži v svet proti možu, ki se mu nemore nič očitati. Volilci pa bodo pokazali na dan volitve, kako sodijo o Bračku in kako o dvornem svetniku Ploju!

(Bralno in pevsko društvo „Maribor“) priredi v soboto dne 8. grudnia 1900 Miklavžev večer v veliki dvorani „Narodnega doma“ z igro I. „Zamujeni vlak“. II. Žabja kantata. Šaljivi prizor s petjem. Priredil C. Hennig. III. Sijajen nastop Miklavža, angelov, mefista, belcebuba, luciferja, krampeže in drugih pošasti iz Hada.

Začetek točno ob pol 8. uri zvečer, konec ob 10. uri. Obdarovanje otrok. Med posameznimi dejanji svira slavná veteranska godba. K obilni udeležbi najljubše vabi odbor.

(Iz Gradca.) Sedno preiskavo zadnjič zaprtih italijanskih dijakov v Gradcu radi veleizdaje, je sodišče ustavilo in izpustilo še zadnja dva zaprta dijaka. — No, pri Italijanih imenujejo navadno take pojave — otročarijo.

Volilno gibanje.

Volilne shode skliceta kandidata za kmet-sko skupino Celje-Brežice, g. Hugo vitez Berks in za mestno skupino Celje-Brežice g. dr. Ivan Dečko dne 8. t. m. v Mozirju, dne 9. t. m. v Ljubnem in Gornjemgradu. V Mozirju bode shod v soboto dne 8. decembra ob pol 4. uri popoldne v hiši gosp. Ivana Tratnika p. d. Grabnerja; v Ljubnem v nedeljo dne 9. decembra dopoldne ob pol 8. uri in v Gornjemgradu v nedeljo popoldne ob 3. uri v prostorih g. Jos. Mikuža. Narodni volilci dotičnih okrajev in trgov vabijo se k mnogobrojni udeležbi.

Volilni shod v Ormožu dne 2. t. m. bil je sijajna manifestacija ljudske volje za našega kandidata Dragotin Hribarja. Že na kolodvoru ob prihodu vlaka bil je pozdravljen od volilnih mož in množine gospodov. Takoj po prihodu začelo se je zborovanje. Sklicatelj shoda gosp. Jakob Zadravec iz Središča pozdravi navzoče volilce, katerih je bilo natlačeno polno v vseh treh velikih sobah in med katerimi je bilo nad 30 volilnih mož, ter predlaga predsednikom g. Maks Robiča iz Središča. Ta zavzame ednoglasno mu poverjeno predsedništvo ter v kratkih in jedrnatih besedah začrta tek zborovanju, na kar povabi kandidata Dragotin Hribarja, da razvije svoj program. V skoro uro trajajočem govoru povedal je Dragotin Hribar načrt svoje gospodarske politike, katere mora zanimati najbolj poslanca pete skupine. Navdušeno pritrjevanje že ves čas med govorom, kazalo je, kako iz arca vsih navzočih govori ta kandidat. Ko pa je končal zaorilo je po dvoranih „živel naš edini pravi kandidat V. skupine Dragotin Hribar. Navzoči volilni možje dali so si besedo, da volijo edino le Dragotin Hribarja in da bodo na to delovali pridobiti morda še tudi omahujoče, ki niso imeli prilike slišati govornika. — K besedi se je med drugimi oglasil tudi Janez Wisenjak in dajal njegova izvajanja niso bila brez pomena, ga ljudstvo vendar ni bilo voljno poslušati in ga opozorilo h koncu, da to, kar je pripovedoval, čuli so že večkrat. Ker je čas urno potekal zaključil je gosp. predsednik ob 12. uri popoldne zborovanje z opominom, da naj vsi volilni možje na dan volitve stoje kakor skala za izvolitev Dragotin Hribarja.

Volilni shod v Ljutomeru začel se je točno ob 3. uri popoldne. Tudi tukaj je bilo na stotine zbranih volilcev med katerimi je bilo veliko volilnih mož. Po kratkem pozdravu sklicatelja shoda, bil je soglasno izbran predsednikom sivi starček kmet Bžič od Male Nedelje. Z nenavadno spretnostjo vodil je ta mož zborovanje. Po kratkem pozdravu in navodilu za razpravljanje dal je besedo kandidatu Dragotin Hribarju. Ta je v živahnem govoru razvil vse točke tikajoče se kmetijstva, delavstva, obrti, trgovine in industrije, katere morajo posebno zanimati poslanca pete skupine in katerim mora biti ta poslanec koa. Tudi med tem govorom orili so pozdravi v pritrjevanje razpravam govornika in ko je zaključil svoj govor pritrjevanja skoraj ni bilo konca in šel je klic „Bog živi našega edinega pravega kandidata V. skupine“. Besedo so poprijeli še razni govorniki, med katerimi je posebno omenjati g. Zemljiča iz Goraje Radgone, g. župnik Weixel, M. Korba in pa g. dr. Rosina. Volilni mož g. Zemljič oddal je tudi v imenu in po pooblastilih vseh volilnih mož V. skupine gornjeradgonskega okraja izjavo, da volijo edino le Dragotin Hribarja. V dovršenem krasnem govoru narisal je g. dr. Rosina ves politični položaj in končno omenil, da mu je žal, da se tukaj ne more umešavati niti za enega niti drugega kandidata, ker pozna vrline obeh in priporoča volilcem tudi na dan volitve ohraniti mirno kri, da se pokaže s tem politična zrelost našega ljudstva.

Na obeh shodih glasovalo se je tudi, kdo naj bo pravi in edini kandidat V. skupine na Spodnjem Štajarskem. V Ormožu izrekli so se soglasno vsi za Dragotin Hribarja in v Ljutomeru pa z ogromno večino.

Ta dva shoda pokazala sta kaj je prava ljudska volja. Brez pritiska, brez nagovarjanja, taka navdušenost, taka požrtvovalnost! Tukaj naj bi bili oni gospodje, ki „delajo“ ljudsko voljo, da bi videli razložek, kaj je samo ob sebi in kaj s silo.

Volilni shod v Šoštanj obnesel se je sijajno. Izmed mnogobrojno zbranih volilcev bil je zbran predsednikom gosp. župan Ivan Vošnjak, podpredsednikom pa g. župan Vinko Ježovnik. Po običajnem pozdravu predsednika dobil je besedo g. kandidat vitez Berks, ki je poročal o svojem delovanju in razvil tudi bodoči program. Za njim govoril je g. kandidat dr. Ivan Dečko. Njegova izvajanja bila so premišljena in temeljita, kar je dalo povod do raznih vprašanj navzočih volilcev. Oba kandidata bila sta navdušeno sprejeta in se je še posebno povdarjalo, da je edini pravi kandidat kmečke skupine celjskega in brežiškega okraja g. vitez Berks. Po shodu razvila se je prijetna zabava.

Druge slovenske novice.

(Slava Prešernu!) Včeraj, dne 3. decembra je poteklo 100 let, odkar se je rodil v Vrbi na Gorenjskem slovenski pesnik-prvak France Prešern. Za slovensko prosveto zelo pomemben jubilej proslavila je bela Ljubljana takorekoč v imenu vseh slovenskih pokrajin dne 2 in 3. decembra. Izvenkranski Slovenci pa smo te dni slavili očeta slovenskega pesništva v dubu. To lažljivo za našo bodočnost je vsekakor, da ima naše središče „bela Ljubljana“ toliko idealnega razumnosti v vseh slojih obojega spola, kakor so to pokazale Prešernove slavnosti. V soboto večer je bila že Ljubljana vsa v narodnih zastavah. Izloge raznih narodnih tvrdk so imele okrašene Prešernove kipe in slike. Ob 8. uri vršil se je obhod vseh narodnih društev in korporacij ob čarobni razsvetljavi z godbo po mestu. V „Narodnem domu“ je bil nato sestanek v dveh dvoranah z dvema oddelkoma godbe, kjer so povelečevali razni govorniki neumrljivega Prešerna. V nedeljo dopoldne je bilo slavnostno zborovanje v elegantno ozaljšani veliki dvorani „Narodnega doma“. Slavnostni govor je prevzel znani slovenski pisatelj profesor Fr. Levce. Močan moški zbor združenih pevskih društev pa je zapel veličastno Nedvedovo „Slava Prešernu!“ Popoldan sta bili v ta namen dve predstavi v gledališču. Včeraj dne 3. t. m. praznoval se je Prešernov jubilej s primernimi govori in veselnicami na vseh ljubljanskih ljudskih in srednjih šolah, ki so imele ta dan prosto. Narod, ki svoje velike može tako slavi, zasluži da se ga pripozna ednakopravnim v kulturi in politiki.

(Imenovanje.) Kuratom deželne prisilne delavnice v Ljubljani je imenovan g. Fran Finžgar znani slovenski pesnik in administrator v Škofji Loki.

(Umrli je) v Ljubljani dne 29. m. m. gospa Franja Poček, roj. Pressinger, soproga našega rojaka g. dr. Fr. Počeka, kazenskega zagovornika v Ljubljani. N. p. v m.

(Nov most čez Savo.) Pri Javorniku na Gorenjskem se napravi med vasema Breg in Zasip nov most, po katerem bo direktna pot v romantičen Vintgar.

(Nesreča na železnici.) Med Javornikom in Žirovnico na Gorenjskem je zgrabil stroj vlaka železniškega uslužbenca Antona Legata ter ga vrzel v nek jarek, kjer so ga našli nezvestnega in težko ranjenega.

(Nova planinska pot.) Slovensko planinsko društvo je dodelalo pot, ki veže dolini Kot in Kočno z Mojstrano. Stroški znašajo 1000 kron.

(Umrli je) v Zagorju ob Savi dne 29. t. m. učiteljica gđ. Josipina Kronabethvogel.

(Rimske izkopsnine.) Na Vrhniki nad Ljubljano so dokopali do ozidja nekdanje rimske trdnjave in mesta Nauportum. Zid je skoraj poltretji meter širok ter se vije daleč okoli hriba, na katerem je pokopališče.

(Nova posojilnica.) V Št. Juriju na Izlakah v litjskem okraju je začela poslovati posojilnica in hranilnica.

(Ubil se je) v Idriji rudar Anton Vončina. Padel je s ceste v več metrov globok jarek na skalovje ter obležal mrtel.

(Volilno gibanje na Koroškem.) Slovenci so dosedaj zmagali: v Diekšah, Št. Danijel, Jezersko, Blato, Švabek, Libuče, Medgorje, Tolsti vrh, Bistrica, Kotlje, Radiše, Globasnica, Dobrla vas, Prevalje, Brdo in Šteben ob Zilji. Ni še zgubljeno vse upanje za korotanske brate!

(S škarjami se zabodel.) V Trstu je storil samomor 46letni Ivan Jug s tem, da si je zabodel škarje v srce.

(Dantejev spomenik v Trstu.) Tržaški mestni svet je dovolil, da se postavi na mestnem trgu spomenik slovečemu italijanskemu pesniku Danteju.

(Osebnost.) Pomožni učitelj na učiteljsku v Gorici in znani slovenski slikar g. Anton Gvaiz, je imenovan glavnim učiteljem istotam.

Dopisi.

Iz ptujske okolice. Žalostni dogodki nas tlačijo Marsikom, so že znane naše žalostne razmere zaradi društvenega delovanja. Na ljudski šoli ptujske okolice so bile prekrasno slikane podobe Komenskega in nepozabnega škofa Antona Martina Slomškega, hudobna roka pomaže in uniči z nečisto tekočino po noči obe podobi. Za Slomškovo slavnost je bilo že vse razglašeno po časopisih in tudi že vse pripravljeno, katera bi se imela vršiti na Binkoštni ponedeljek dne 4. junija pri gostilničarju Janezu Gregorecu na Grajeni. A zopet hudobna roka užge hišo gostilničarja Gregoreca na predvečer slavnosti. Drugi dan je prišlo mnogo gostov od vseh strani, kateri so se že veselili slavnosti. Pa kaj so našli? Namesto slavnostnega prostora okrašenega z zelenjem, smrekicami, venci in napisi, pa so našli strašen prizor — pogorišče. Pa Slomškovo slavnost smo obhajali dne 2. septembra prav veličastno, slavnostni govor je govoril č. g. dr. Anton Medved iz Maribora. Gostov je bilo mnogo od vseh strani in vseh stanov. V spomin 100letnice rojstva Ant. Mart. Slomškega in v spomin šletnice ustanovitve društva je sklenil odbor „Kmetijskega bralnega društva“ v Karčevini pri Ptuj, da bo začel nabirati doneske za „Društveni dom“. Ker smo taki reveži, da ne moremo iz svoje lastne moči postaviti „Društvenega doma“, se obrnemo z lepo, ponižno, gorečo prošnjo do vseh rodo ljubov širne naše mile Slovenije za pomoč in podporo. Posebno se priporočamo slavnim ravnateljstvom „posojilnic“, ki sklepajo svoje račune, ko se delijo podpore na razne strani. Prosimo, da bi se še tudi našega „Društvenega doma“ spomnili. Vsak najmanjši dar bo hvaležno sprejet. Bog nam pomagaj to podjetje srečno izvršiti. Darove sprejema France Ver, odbornik „Kmetijskega bralnega društva“ v Karčevini pri Ptuj! „Višavski.“

Iz Leskovca niže Ptuj. Dne 26. t. m. vršila se je volitev volilnih mož. Tudi tokrat poslala je nemškutarska stranka nekaj renegatov in efijalskih značajev, tako zvanih lažiprekov na volišče, katerim je blagor domovine deseta briga. Našlo se je vedno nekaj takih volilcev, kateri se ne zavedajo svojih dolžnosti, ki dajejo temno mislečim biričem prednost, mesto da bi jim hrbet pokazali in jih skozi vrata pogнали.

Klobuk z glave ter vso čast in spoštovanje Jožetu Drevenškemu, veleposestniku v Spodnjem Leskovcu, kateri je s svojo vplivno besedo pripomogel, da so se izvolili strogo narodni možje in sicer v V. kuriji: Vindiš Blaž, v kmečki občini pa Kmetec Jožef in Vidovič Jožef — možje prelepega značaja, plemenitega mišljenja, kateri se zavedajo, da so Slovenci in katerim je resnica in pravica več, kakor vednomerno uživanje opojnih pijač. Veselimo se, da je zmagala ideja narodnega napredka, obžalujemo pa, da so se nekateri „bokserji“ hudo upirali tej zmagi in so s svojim divjim in oholim vedenjem celo prepričali povzročili. Najbolj nesrečnega počutil se je Habijančič Janez, ko je sprevidel, da so se ga vai narodno misleči možje odkrižali, ter je

končno ves žalosten in potrtn, v kotu stoječ, z obupnim glasom zaklical: „Zdaj sam sebi več ne verjamem. Vprašam vas, kako zamorete potem tirjati, da bi drugi vam verjeli, ko ste vero v se popolnoma izgubili? Prav je bilo prav, da so vas narodni možje pošteno ošteli in vam povedali gorkih, kakršnih ste v polni meri zasluži!“

Ko so „bokserji“ videli, da jim je to pot odzvonilo, da njihovi duševni revčki ne bodo izvoljeni, pobrisali so jo prav tiho. Veselja smo jokali, ko smo se prepričali, da ljulika gre kar sama iz pšenice. Pravijo, da Habijančič, kateri se narodnjakov bolj boji nego hudič križa, sedaj pretaka krokodilske solze po izgubljeni nadvladi in s sirenskimi glasovi kliče zapeljane ovčice nazaj v svoj hlev.

Volilci, mir in sprava! Vsi smo ene matere sinovi, vsi jo ljubimo, podajmo si roke ter delajmo vedno složno v korist domovine. Upajmo pa, da bodo vsi naši dosedajni nasprotniki postali naši somišljeniki — saj moramo upati to, kar je najboljša, zato jih ljubimo že naprej, dejali bi „anticipando“, kakor je Kristus ljubil sv. Pavla že tedaj, ko je ta preganjal njegovo cerkev in to upamo tem trdnješe, ker vemo, da po vsaki še tako hudi zimi pride gotovo blagodejna in vesela pomlad.

Narodno-gospodarske novice.

II.

Kako daleč sega razumna štedljivost.

Spisal Vekoslav Kukovec.

1. Neizmerno koprnenje po bogastvu nasprotuje načelom razumne štedljivosti.

Mnogi ljudje pozabijo pravi namen pridobivanja imetkov tega življenja. Brez obzira na glas svoje vesti, brez srca in brez pameti drve neumorno za brezpogojnim bogastvom in dobičkom. Kakor so si židje v stari zavezi zližli zlato tele, ter krog tega malika plesali in rajali, tako tudi današnja človeška družba šteje premnogo zvestih častilcev zlatega boga.

Vsak trezen človek zaničuje takšen umazani lov na bogastvo. S pomilovanjem in s pravo grozo čitamo o skopuhih, pri katerih je bogastvo samo sebi namen in kateri čisto obupno stiskajoči iz vseh strani priborjene cekine gladu umirajo. Tako nabiranje bogastva ni in ne more biti častno za razumnega človeka in po pravici so ljudje vseh vekov na drugače še tako slavnih možeh bičali tako nečastno početje. Rimski pisatelji grajajo Katona starejšega, katerega je vkljub njegovemu znanemu domoljubju in strogi pravosti onečaščala grda sebičnost; kajti, da bi pomnožil svoje bogastvo, kupoval je bolne in oslabele sužnje, katere je skrbno krmilil ter vsled tega pozneje za drag denar prodajal.

Slovitemu boritelju za svobodo in neodvisnost Amerike Washingtonu očitajo tudi nje govi največji častilci kot grd madež njegovega značaja, da v svoji oporoki ni dal svobode svojim marljivim sužnjem, kar so ob svoji smrti storili vsi odlični državljani v znak velikodušnosti. Da, tudi največjo slavo zatemni umazana skopost.

Nestevilni zgledi iz življenja dokazujejo nam pa tudi, da brezumno štedenje, katero imenujemo skopost, ni samo grdo in nečastno, ampak pred vsem tudi skrajno nespametno in nemodro. Nikdar nima tako počenjanje pravega blagoslova in nikdar ne ustanovi niti trajnega gmotnega blagostanja. „Dvakrat cokle in samo enkrat čevlje“, pravi za to star pregovor. V coklah hodi ustanovitelj rodbinskega bogastva, a niti za dostojno dobro vzgojo vsled skupnosti ne skrbi svojim potomcem, ki v raskošni oblaki in v čevlji obuti lahkomiselno zapravijo s trudom pridobljeno bogastvo svojega neupametno slepega očeta; otroci otroci obuti pa morajo mesto čevljev zopet lesane cokle in iti s trebuhom za kruhom. To je gmotna kazen za štedenje, katero ne pozna mej in katerega namen ni zagotavljanje pravega tudi duševnega blagostanja.

Gmotno blagostanje je le sredstvo v dosegu prave sreče, a samo ob sebi nikakor človeka ne more osrečiti. Res je, kar so trdili že stari Rim,

ljani, da je gmotna revščina najnevarnejša vlačuga, in gotovo je, da gmotno imetje nasprotno v gotovi meri pospešuje tudi lepe npravi ljudstva in da po pravici vse človeštvo hrepeni po imetku v svrhu zagotovljenja tudi duševne sreče. Toda gorje mu, kdor bi v bogastvu samem iskal sreče, kajti, da niti ne govorimo o skupnih in onih, ki so si krivičnim potom pridobili veliko premoženje, tudi ljudje, ki razumno gospodarijo s svojim pravično pridobljenim bogastvom, tožijo o trpljenju, katerega ne poznajo reveži in berači. „Blagrujem te, presrečni človek,“ rekel je prenasličnosti neozdravljivo oboleli milijonar beraču, ki mu je tožil, češ, da gladu umira. Vlada, ki vključ ogromnemu bogastvu ni bil arečen, poslal po svetu poslanca z naročilom, naj išče tako doigo, dokler ne najde srečnega človeka, kateremu naj sleče srajco, da jo prinese svojemu vladarju. Mislil je, da bi s tako srajco bil srečen tudi on sam. Prepotovavši pol sveta, srečal je poslanec slednjič veselo plesočega srečnega irskega kmeta, toda hoteč sleči mu srajco, opazil je poslanec v svojo žalost, da ta srečni človek — srajce imel ni.

Naj bi vsakdo pomislil, da bogastvo še ni sreča, ampak čisto celo vir nepotrebnega trpljenja in grdih strastij. Štedimo torej, ne da si na kopičimo bogastva za vsako ceno, ampak v vesti si, da nam razumno štedenje tudi z majhnimi sredstvi naj šele omogoči trajno i gmotno i duševno blagostanje! (Dalje prihodnjič.)

Politični pregled.

(Novo ministerstvo) in sicer takozvano koalicijsko so hoteli doseči zadnje dni agitatorji v višjih krogih. Ker pa so označili za ministre najbolj ekstremne može, se na najvišjem mestu ni moglo ozirati na to agitacijo.

(Finančna pogodba med Hrvaško in Ogrsko) se je podaljšala na edno leto, kakor dolega zakon, katerega je sprejel pretečeni teden hrvaški sabor.

(Finance v Črnigori) je uravnal odposlanik ruskega carja. Car je plačal vse črnogorske državne dolge ter dal še vrhutega na razpolago pet milijonov frankov, da si Črnagora zgradi ceste in železnice.

(Italijanska zbornica) je sklenila nezaupnico vladi, ker ta ni skrbela za dovoljno stražo kralju, sicer bi ga ne mogla zadeti krogla anarhista. Ministerski predsednik je sam pripoznal, da kraljeva straža ni bila dovolj pozorna niti dovolj močna.

(Bolezen ruskega carja) se obrača na boljše, vendar bo moral iti po prestani bolezni v okrepčanje na sever. Za ta čas se baje postavi vladarjem veliki knez Mihail Nikolajevič.

(Vojni proračun za nemško cesarstvo) izkazuje potrebnost, ki znaša skoro tričetrtine vse potrebnosti. Za armado se zahteva celih 635,4 milijonov, torej nad 60%, vse potrebnosti. Za mornarico pa 151 milijonov ali 14 odstotkov. Ta vsota se porabi v prvi vrsti za sestavo in uredbo novih polkov in bataljonov, za ustanovitve novih orožaren, za strelivo (skoro tri milijone več nego tekoče leto), za izboljšanje položaja delavskega osebja v raznih vojaških tovarnah itd. Za zgradbo novih ladij zahteva mornariška uprava 77,4 milijona. Poleg tega je v proračunu 20.000 mark za izobrazbo častnikov v drugih jezikih, pred vsem v ruskem.

(Vojna v Afriki.) Zopet je prišlo v vojno gibanje nekaj življenja. Burski general Dewet je zasedel Dewetsdorp ter hoče prodirati v kapsko kolonijo. Angleži ga bodo komaj zadrževali, ker jim primanjkuje konjstva. Angleška polkovnika Barcker in Plumer sta imela v spopadih z Buri znatne zgube.

Razne stvari.

(Proslava Prešernove stoletnice v Hrvatih.) Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti v Zagrebu, in sicer zgodovinsko filološki razred, je imel v ponedeljek dne 3. decembra t. l. javno sejo v proslavo stoletnice rojstva slovenskega pesnika Fr. Prešerna, na kateri je pravi član dr. A. Mušič čital svojo razpravo: Prešernov „Krst pri Savici“.

(Prešernova slavnost v Sarajevu) priredi „Hrvatsko pjevačko društvo Trebeviču“ s sodelovanjem tamošnjih Slovencev i. dr. Slavnost se bo vršila dne 8. decembra t. l. ter je čisti dobiček namenjen fondu za Prešernov spomenik v Ljubljani.

(Umrli je) guverner v Varšavi knez Imere-tinski.

(Mednarodna armada v Kini) broji sedaj nekaj nad 60.000 mož in sicer je 15.000 Nemcev, 15.000 Francozov in 15.000 Japoncev, dalje 7500 Angležev, 3000 Rusov, 2100 Italijanov, 1800 Američanov in 300 mož avstro-ograrske armade. Po vedano pa v tem izkazu ni, koliko izmed teh jih je že padlo na bojišču in koliko jih je ne-sposobnih za orožje. Gotovo je pa, da vseh 60.000 mož ne razvija potrebne delavnosti, ker bi sicer Kitajci ne mogli nastopati tako pogumno, kakor se to dogaja po nekaterih pokrajinah.

Loterijske številke.

Trst, dne 1. decembra 1900: 3, 82, 14, 66, 25
Linc. 31, 26, 34, 3, 32

Želi se kupiti

v Celju kaka dobro vpeljana

— trgovina z mešanim blagom. —

Natančneje pove upravnistvo „Domovine“ v Celju.
(498) 3—3

Predilnica in tkalnica v Trzinu na Gorenjskem
išče dobrega

strugarja železa

kateri razume tudi druga ključarska dela in popravila. Porudba z navedenjem zahtevane plače vpošljejo naj se naravnost „Predilnici in tkalnici“ v Trzinu na Gorenjskem. 3—3
(502)

Naznanilo.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem ordinacijske ure za znanaki čas preločil in da ordinirjem sedaj od polu 9 do polu 12 dopoldne in od polu 2 do polu 5 ure popoldne. Istočasno izvršujem s svojim zobotehnikom vsa zobozdravniška in zobotehniška opravila.

Dr. Anton Schwab

(500) 3—3 praktični zdravnik.

Vožne karte in tovarni listi v AMERIKO

Kralj belgijski poštni parnik.

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje Red Star Linie, Dunaj IV.

Wienergürtel 20 ali pa

Julij Popper, Südbahnstr. Nr. 2, Innsbruck.

Svoji k svojim!

ANTON KOLENC

trgovec v Celju

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“

priporoča častiti duhovščini in slavnemu
občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako niskih cenah, kakor tudi vino, na
debelo in drobno.

Naznanjam, da kupujem tudi letos, kakor vsako leto vsakovrstne cvetke, rastline in koreninice lepo v senci posušene, da lepo zeleno barvo obdrže, po najvišjih cenah. Kakor: begovo gobo, kamilico, tisočrožo, malino štopo, lipovo cvetje, sploh vse rastline, cvetke in koreninice: tudi kupim vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, riž, ječmen, ajdo, proso, konoplje, laneno seme in ržene rožičke. Ob času vsake sadje, vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzemem tudi še rižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretno. Kupim tudi suhe gobe, orehe, češnje, hruške, itd., vse po najvišjih cenah. — Častitim gg. duhovnikom naznanjam, da imam vsakovrstne pristne čebelno-vošene sveče v zalogi.

Kupujem zgodnji kakor tudi pozni
hmelj ter divji in pravi kostanj

„Kmetijska zadruga v Zalcu“ naznanja vsem onim kmetovalcem, kateri še niso rjeni udje, da se dobi umetni gnoj, kompost in to-maževa žlindra, kakor živinska sol, pri Anton Kolenču, trgovcu v „Narod domu“ v Celju, kam r se naj obrnejo neudi zadruga.

„Kmetijska zadruga za Spodnještajarsko“
vknjiš. zadruga z omejenim poročtvom v Zalcu.

Svoji k svojim!

Na debelo. * Na drobno.

Postrežba točna. * Cena nizka.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12

Priporoča svoje lahko tekoče slamoreznice najboljših sestavov
kakor tudi izvrstne slamorezne kose.

Dalje svoje veliko zalogo izdelkov iz kamenščine, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavbenih in pohištenih okovov, kuhinjske priprave, štedilnikov in peči od najpreprosteje do najfinejše izpeljave.

Gg. poljedelcem priporočam kot najizdatnejše umetno gnojilo Tomaževo fos-fatno moko po tovarniški ceni. (394)

Zaloga kotlov za žganje kuhati.

* Slavno občinstvo vabim najljubše, si pri priliki ogledati mojo trgovino in zalogo. *

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani

Špitalske ulice šte. 2.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. za po najkulantnejših pogojih. Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim.

Zavarovanje proti kurzi izgubi.

Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje

denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na girocento s 4 1/2% obrestovanjem od dne vloge do dne vridga.

Ekompot menio najkulantnejše.

(391)

Borzna naročila.